

עין משפט ונר מצוה

ח א מיי פט"ו מה' אבות הטומאה הלכה ח ופט"ו הלכה (א) ב:
ט ב מיי שם פט"ו הלכה ב:
י ג מיי שם (והל' ח) ופט"ו הלכה ח:

כח:

מבאן אמרו וכו' ברשות הרבים ספיקו טהור. צפ"קדשמיט חולין (דף ט:) ובפרק אין מעמידין (ע"ו דף לו:) אמר דספק טומאה ברשות הרבים הלכתא גמירי לה מסוטה דמשמע דדוקא במקום סמירה טמא אצל שלא במקום סמירה גמירי דטהור ודאי הוא ותימה למאי איזטרירי הלכתא לימא העמד טהור על חוקמו ואימור לא נטמא והכי אמר בהדיא נמי בריש מסכת נדה (דף ג.) דרבי שמעון גמר לה מספק טומאה ברה"ר ואמר ורבנן הכי השתא התם גברא בחזקת טהרה קאי מספיקא לא מחתינא ליה טומאה וי"ל אי לאו הלכתא דגמירין דברה"ר טהור הוה אמינא סמירה דנקט קרא לא דבר הכתוב אלא בזהוה וה"ה לכל ספק טומאה בכל מקום שנולדה דמסברא אין לטהר זו יותר מזו וסד"א דגמירת מלך כך היא בכל

ספק טומאה הלכך איזטרירי הלכתא להעמיד ספק טומאה ברשות הרבים אחזקתה דלא מחתינן ליה טומאה מספק ירושלמי דפירקין קמא מ"מ יש רגלים לדבר לפלטיא בלילה לחורבה ביום למבואות

וממקום צאצא. הואיל ולא למדת דמטמינן מספק אלא מסוטה חזור ודון דמה סוטה הא דטמאה מספק ברה"י הוא מקום הראוי ליסתר אף טומאה ברשות היחיד ספיקו טמא אצל ברה"ר טהור: **ומה סוטה דבר שיש בו דעת לישראל היא**. אם נטמאת אם לאו אף ספק טומאה דבר שיש בו צנוגע זה דעת לישראל אם נגע אם לאו והוא אומר איני יודע כגון אדם או טהרות שהיה אדם עסוק בהם בשעה שנולד הספק: ופרכינן לרבי **ישמעאל א"ר עקיבא**. ואחד לתרומה וקמדהדר ליה איהו א"ל מקרא להציא בכהונה: **ופו**. מצעיא לן לרבי עקיבא דלא איירי בכהונה: **מנא ליה**. דאסורה לכהונה אם מת זה והא ליכא למימר דשריא דהשתא לתרומה אסר לה לכהונה מצעיא ומק"ו הוא לא יליף דא"כ היינו ר' ישמעאל: **וכ"ם בכהונה לא ליריך קרא**. דממיילא אסורה שהיה עשה

בה הכתוב בסוטה ספק זונה כודאי זונה לאסורה על צעלה הלכך לגבי כהונה נמי אסירא דכתיב זונה לא יקחו* וזו בחזקת זונה היא:
א

אפילות ביום שאלו את בן זומא מפני מה ספק רה"י טמא אמר לון סוטה מה היא לצעלה ודאי או ספק אמרו ליה ספק אמר להו מזינו שהיא אסורה לצעלה ומכאן אתה דן לשרץ מה כאן רשות היחיד אף להלן ומה כאן דבר שיש בו דעת לישראל אף וכו' ומכאן אמרו דבר שיש בו דעת לישראל וכו' מיליהון דרבנן פליגין דמר רבי זעירא ור' יוסי בשם ר' יוחנן (א) קטנה שזינתה אין לה רזון להאסר על צעלה והא תנינן כל דבר שיש בו דעת לישראל ספיקו טמא ברם הכא אע"פ שיש בו דעת לישראל ספיקו טהור ומפני מה ספק רה"ר טהור אמר להו מזינו שהציבור עושין את הפסח בטומאה בזמן שרובו של ציבור טמאים אם טומאה ודאית הותרה לכזור ק"ו לספק טומאה וסיוס הכרייתא בתוספתא דמסכת טהרות פרק הנבילות השחוטות* רשצ"ג אומר מפני מה ספק רה"י טמא וספק רה"ר טהור מפני שאפשר לישראל ליחיד ואי אפשר לישראל לרבים: **ברישות הרבים ספיקו טהור**. מקשי* מפרק שני נוזרין (נוזר דף מ.) דתנן שני נוזרין שאמר להן אחד ראיתי אחד מכס שנטמא ואיני יודע איזה מכס הוא שניהן מציאין קרבן טומאה וקדייק בגמרא ואמאי כל ספק טומאה מהיכא גמירי מסוטה מה סוטה צועל ונבעלת אף כל ספק טומאה ברה"י כגון דאיכא צי תרי אצל הכא שני נוזרין והאי דקאים גביהון הא תלתא הוי ליה ספק טומאה ברה"ר אלמא כל היכא דאיכא תלת חשיב ליה כרה"ר א"כ הא דתנן בפרק האשה שהיא עושה לרביה (מדה ס:) שלש נשים שהיו ישינות במטה אחת וגמלא דס תחת אחת מהן כולן טמאות אמאי כיון דאיכא שלש הוה ליה כרה"ר מיהו מהתם לא קשיא מידי דלא דמי לשרץ דשרץ אפשר שלא נגע וטהור אצל התם אחת מהן ודאי טמאה שילא הדס מגופה והיאך נטהר כולם ולא דמי אלא לשני שצילין (טהרות פ"ה מ"ה) אצל מפרק קמא דנדה (דף ג.) מקשינן דתנן כילד דיה שעתה היתה יושבת במטה ועסקוקה בטהרות ופירשה וראתה היא טמאה וכולן טהורות ודייק בגמרא (דף ה:) טעמא דדיה שעתה הא מעת לעת מטה נמי מטמא מכדי דבר שאין בו דעת לישראל ספיקו טהור תרגמא כשחברותיה נושאות אותה במטה דהויא לה יד חברותיה סוף סוף חברותיה והיא הויא שלש והוה ליה ספק טומאה ברה"ר ואמאי מטמינן לה ונראה דלא חשבינן טומאה ברה"ר אלא היכא דספיקא היתה יכולה להיות גלויה לכל כגון ההיא דנוזר ומשעה כפרדעים ושרץ אחד צנייהם (כתובות דף טו.) אצל ההיא דנדה המגע ודאי הוא שנגעה במטה ואין שום ספק אלא אם ראתה או לאו ומקום המקור מקום סתר הוא ולא שייך למימר ביה רה"ר אפילו אם נולד ספק ראיימה ברשות הרבים אצל בזה איכא לתתמה אמאי משוינן מטה כספק טומאה ברשות היחיד והא לא דמיא לסוטה דסוטה ודאי שרץ וספק מגע כגון צועל הוא השרץ וספק אם צעל אצל התם ודאי מגע וספק מעת לעת הוא שרץ דשמא לא ראתה ואנן לא ילפינן מסוטה אלא דדמי לסוטה דהא דבר שאין בו דעת לישראל ממעטינן הואיל ולא דמי לסוטה ועוד תניא בזהדיא בתוספתא דטהרות פרק [הנבילות] השחוטות (פ"ו) נגע באחד בלילה ואינו יודע אם חי אם מת למחר עומד וגמלא מת רבי מאיר מטהר כספק רשות הרבים טהור אלמא דמסוטה גמירי אע"ג דהוי ודאי מגע וספק שרץ ותימה מאי שגא דמטהרינן דבר שאין בו דעת לישראל הואיל ולא דמי לסוטה וכבי האי גוונא (ב) לא מטהרינן וי"ל דהכי הלכתא גמירי לה א"ג עיקר הדבר שאין בו דעת לישראל נפקא לן מוהצטר אשר יגע בכל טמא לא יאכל כדלקמן בשמעתין וכיון דגלי לן קרא דאיכא לפלוגי בין דבר שיש בו דעת לישראל לשאין בו דעת דדבר שיש בו דעת ספיקו טמא ולא פירש טומאתו היכן נלמוד כהום מן המפורש מסוטה דמפרש בו דוקא מקום סמירה ואע"ג דמסיק אי מסוטה הוה אמינא דעת נוגע ומגיע אגב שיטפיה נקט ליה אי נמי הכי פירושו ואי הוה גלי לן קרא בסוטה דבעינן דבר שיש בו דעת לישראל הוה אמינא דעת נוגע ומגיע. סיוס הכרייתא דנגע באחד בלילה וחכמים מטמאין שכל הטומאות כשעת מציאתן ומוודים חכמים לרבי מאיר שאם ראוהו חי מצערב אע"פ שגא שחרית ומלאו מת טהור מפני שזה ספק רה"ר אלמא דצין לרבנן צין לרבי מאיר אפילו בלילה חשבינן ליה רשות הרבים וקשיא מהא דתנן במסכת טהרות פרק שמיני (מ"מ) המאבד ציוס ומלא ציוס טהור ציוס ומלא בלילה ציוס ומלא ציוס של אחריו ספיקו טמא זה הכלל כל שעבר עליו הלילה או מקצתו ספיקו טמא אלמא דלילה חשיב לעולם כרשות היחיד ולעיל אייתנין נמי מירושלמי מ"מ יש רגלים לדבר לפלטיא בלילה לחורבה ציוס למבואות אפיליס ציוס אלמא דפלטיא בלילה חשיב רה"י. בתוספתא דטהרות פרק ז' יש דברים ברה"ר ועשאות כרה"י קופה (ב) ברה"י גבזה י' טפחים והטומאה בתוכו ספק נגע ספיקו טהור הכנים ידו לתוכה ספק נגע ספק לא נגע ספיקו טמא חמור ברה"ר גבזה י' טפחים וטומאה על גביו ספק נגע ספק לא נגע ספיקו טהור פשט ידו על גביו ספק נגע ספק לא נגע ספיקו טמא סלע ברה"ר גבזה י' טפחים וטומאה עליו ספק נגע ספק לא נגע ספיקו טהור עלה לראשו ספק נגע ספק לא נגע ספיקו טמא היה זה רוכב על חמורו וזה רוכב על חמורו אחד טמא ואחד טהור ספק נגעו זה בזה ספק לא נגעו ר' יעקב מטמא ורבי יוסי מטהר היתה חבילה על כמיפו והרוק מדובק בכותל למעלה מ' טפחים ספק הסיט ספק לא הסיט ר' יעקב מטמא ורבי יוסי מטהר שהיה ר' יעקב אומר כל שהוא למעלה מעשרה טפחים ברה"ר הרי הוא כרה"י ורבי יוסי אומר כל שדרכך הילוכו ברה"ר טהור ועוד מפרש התם דין בקעה צימות החמה וצימות הגשמים אלו הן ימות החמה משמעקר תצוזה ואלו הן ימות הגשמים משתדר רביעה שניה ובפרק מי שמת (ב"ב דף קנ:) מפרש הא דאמרין צימות החמה רה"ר לטומאה לא שנו אלא שלא עברו עליו ימות הגשמים אצל עברו עליו ימות הגשמים רשות היחיד לכאן ולכאן:

ורגן לרבי עקיבא בהונה **מנא** ליה. רש"י פי' דמקל וחומר לא יליף דאם כן היינו רבי ישמעאל ותימה אי לית ליה קל וחומר דרבי ישמעאל א"כ כיון שנבעלה לפסול לה צעילה ודאית מנא ליה דפסולה לכהונה והא ציבמות בפרק אלמנה (דף סח:) ילפינן ליה מהאי קל וחומר ועוד הא ליכא למיפרך עליה מידי יש לומר הכא לית ליה קל וחומר משום דאי לא הוו כמיצי אלא תלתא קראי הוה אמינא חד לצועל וחד לצעל וחד לכהונה דחמיר טפי כדפריך לרבי ישמעאל אצל גבי צעילת פסולין כתיבה תרומה בדהיא:

שכן

כשם שהמים פרק חמישי סוטה

מסורת הש"ס

(א) [פסחים עי: מדה ד: ה:]:
(ב) [ויקרא כא: ג] (פרק ו),
(ד) לא מדמינן לסוטה וי"ל כי. רש"י, (ס) [ברה"ר. רש"ש, ו] י"ל כתפיו,

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מנאן וכו' בשם ר"י קטנה. ג"כ עי' ביבמות סוף דף לג:

מוסף רש"י

ומה סוטה דבר שיש בו דעת לישראל. אם נטמאה אם לאו, אף כל שיש בו דעת לישראל, כגון אדם ספק נגע בשרץ ספק לא נגע, דיש בו דעת לרבינו לשאלו אם נגע והוא אינו יודע, ספיקו טמא (פסחים יט:).